

Goriška – Primorska – moja dežela

Sem Goričan in sem Primorec, sem tudi Novogoričan in Solkanec (na kar sem še posebej ponosen), sem pa tudi Slovenec in Evropejec. Nikomur ne dovolim, da bi mi jemal katero koli od naštetih pripadnosti. To poskušajo nekateri s prisvajanjem Primorske, ki si je ne pustim odvzeti.

Kljub temu pa je moja prva skrb, kako do naše (Goriške) pokrajine sploh priti ter kakšna naj bo, da se bo v njej večina njenih prebivalcev čutila kot doma in se z njo poistovetila. Ime je sicer pomemben identifikacijski element, še bolj pa je pomembna vsebina in organizacija naše nove ožje domovine. Goriška pokrajina bo sprejemljiva za vse svoje prebivalce in bo skladno zaživela le, če bo zagotovljen notranji policentrizem, ki je pogoj za enakomeren in enakovreden razvoj vseh regijskih delov.

V razmeroma dolgem obdobju tridesetih let so bodočo Goriško pokrajino sestavljale štiri občine: Nova Gorica, Ajdovščina, Tolmin in Idrija, ki so bile s svojimi središči tudi geografsko in zgodovinsko pogojene. To se odseva v različnih oblikah delovanja na regijskem nivoju še danes, kar je treba upoštevati pri organizaciji bodoče pokrajine. Zato je treba poleg pokrajinskega centra Nove Gorice razvijati še Ajdovščino, Tolmin in Idrijo kot centre s funkcijami, ki so za določeno območje značilne in potrebne, hkrati pa se bo treba dogovoriti tudi o policentrični razmestitvi nekaterih pokrajinskih funkcij po principu, da naj bodo locirane tam, kjer je zanje največja potreba ali interes.

S tako vizijo se sklada tudi vladni predlog o delitvi sedeža uprave od sedeža sveta pokrajine. Še več, predlagam, da naj se zasedanje sveta pokrajine odvija izmenično v vseh centrih, v Idriji, Tolminu, Novi Gorici in Ajdovščini.

Primorska, ki ji z vsem srcem pripadam bo, glede na zgodovinske in predvsem gospodarske ter razvojne kriterije, v Sloveniji upravičeno razdeljena na tri pokrajine. Le tako bo vsak od njenih delov lahko izkoristil vse možnosti za najhitrejši in najkvalitetnejši razvoj. Skupna grenka zgodovina med obema svetovnima vojnoma nas je nedvoumno trajno zaznamovala in je lahko spodbuda za sodelovanje. A to mora sloneti na dejanskih interesih brez bojazni, da bi se en del Primorske razvijal na račun drugega ali da bi Koper prevzemal katero od pomembnih funkcij Novi Gorici. Pomembne naloge, ki bi jih morali skupaj reševati so prav gotovo na področju infrastrukture (cestna povezava ob zahodni slovenski meji), usklajevanje visokošolskih programov, predvsem pa čim bolj usklajen nastop do sosedov preko meje pri stvareh, ki se tičejo razvoja Slovenije pa tudi obrambe slovenskega (primorskega) življa na drugi strani meje. Tako povezovanje bi lahko bilo tudi odgovor usmerjevalcem slovenskega razvoja, ki še vedno zagovarjajo t.i. koridorski model razvoja, to je os Maribor- Ljubljana – Koper.

Bodoča Goriška pokrajina je najbolj izpostavljen del slovenskega prostora, ki se zaradi geografskih razmer odprto povezuje s prostorom sosedne države. Tega bi se morali zavedati tudi naši poslanci, ko bodo glasovali o pokrajinah. Le močna pokrajina, vpeta v avtohtono življenje na tem delu slovenskega prostora, je garant za ohranitev slovenskega življa na tej in na drugi strani meje. Močno pokrajino pa bo ustvarilo vitalno gospodarstvo in razvita družbena infrastruktura, od uprave do izobraževanja, kulture, zdravstva. To mora tudi biti naš najpomembnejši cilj.

Solkan, 8.12.2007

Tomaž Vuga